

АКТУАЛЬНІ ПРАВОВІ ПИТАННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ В УМОВАХ ВІЙНИ

Вадим В'ячеславович БУРДОЛЬ,

здобувач вищої освіти третього освітньо-наукового рівня (доктор філософії з Права) Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"
<https://orcid.org/0000-0003-0776-4612>
v.burdol@khai.edu

Науковий керівник: *Філіпенко Н. Є., докт. юрид. наук, професор, професор закладу вищої освіти кафедри права гуманітарно-правового факультету Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського "Харківський авіаційний інститут"*

Реалізація проголошеної в Конституції України мети формування демократичної, соціальної, правової держави залежить від багатьох передумов, серед яких — наявність високого рівня правової свідомості і правової культури. Саме на підвищення якісного стану цих чинників правової держави спрямовано процес правового виховання [1, с. 284].

В сучасний період категорія "правове виховання" все частіше вживається і в науковій правовій, педагогічній, філософській, соціологічній літературі, і в повсякденному житті, зокрема у спілкуванні між людьми, особливо з метою подолання правового нігілізму.

В юридичній літературі висловлюються різні точки зору з питання цілей правового виховання. Наприклад, пропонується їх певна система. По-перше, правове виховання визначається як організований ідейно-виховний процес, покликаний формувати певний обсяг правових знань, правові переконання, виховувати почуття поваги до норм права та переконаність у необхідності їх виконання. По-друге, це формування такого рівня правової культури, за якого прищеплюються навички і вміння правомірної поведінки, виробляється звичка дотримуватися правових норм та виконувати їх. По-третє, метою правового виховання вважається вплив правових інститутів на свідомість індивідів та соціальних груп, який перетворює політико-правові ідеї та вимоги права на особисті переконання громадян. По-четверте, метою цієї діяльності виступає формування соціально активної особистості в правовій сфері [2, с.27].

В юридичній літературі переважає точка зору, згідно з якою основна спрямованість правового виховання полягає у розвитку та підвищенні рівня правової свідомості громадян, що виявляється в їх правомірній поведінці і соціально-правовій активності.

В умовах війни питання національно-патріотичного виховання набуло особливого значення. Зокрема, в умовах повномасштабної війни надзвичайно важливо приділити достатню увагу наступним його формам, спрямованим на посилення ідеологічного фронту: 1) проводити заходи національно-патріотичної спрямованості; 2) займатися волонтерською діяльністю; 3) розповідати дітям про українську культуру; 4) влаштовувати акції пам'яті; 5) проводити години спілкування, присвячені війни РФ проти України; 6) створювати навчальні проєкти, присвячені борцям за незалежність та свободу нашої країни; 7) організовувати зустрічі із ветеранами АТО, ООС та війни РФ проти України.

Тому у справі підвищення правової культури суспільства основний акцент має бути зроблено на правовому вихованні у формі, перш за все, правового навчання та інформування населення про існуючі юридичні приписи та їх наслідки. Дуже важливо знайомити населення зі зразками та ідеалами, правовим досвідом і традиціями тих країн, де рівень правової захищеності особистості, а тому й рівень правової культури вищий, ніж в Україні. Особливо важливо навчати цьому майбутніх юристів-професіоналів, щоб основну мету своєї діяльності вони бачили у захисті прав та свобод людини від свавілля суспільства і держави, тобто у захисті слабкого від сильного, що є одним з центральних постулатів загальнолюдської моралі і культури в цілому [1, с. 284].

Враховуючи виклики сучасності, правове виховання в дусі патріотизму закладає міцні підвалини для формування свідомості нинішніх і прийдешніх поколінь, які розглядатимуть державу як запоруку власного особистісного розвитку, що спирається на ідеї гуманізму, соціального добробуту, демократії, свободи та відповідальності. Наша країна має величну культуру та історію, які виступають потужним джерелом і міцним підґрунтям виховання дітей і молоді. Всі інтеграційні процеси, що відбуваються зараз в Україні, а саме:, виникнення різних громадських рухів, розповсюдження волонтерської діяльності, міграційні зміни всередині суспільства, пробудження громадянської і громадської ініціативи вимагають їх переосмислення.

Поширення правового виховання не тільки піде на користь руху держави до європейських цінностей, а й призведе до поширення правосвідомості громадян, підніме її на якісно новий рівень. Кожен усвідомить повагу до прав і свобод іншої людини, а також до їх захисту з боку держави [3].

Правове виховання має бути визначене ключовим у розвитку демократичної, соціальної, правової Української держави, а розроблення теоретико-методологічних основ правового виховання є необхідною умовою цього процесу.

Список використаних джерел:

1. Максимов С. І. Принципи правової держави та їх реалізація в інституційному та духовному вимірах державотворення в Україні. Правосвідомість і правова культура як базові чинники державотворчого процесу в Україні: монографія Х. : Право, 2009.
2. Бех І. Д. Виховання особистості: Сходження до духовності / І. Д. Бех. – Київ : Либідь, 2006. – 27 с.
3. КСД: Здоров'я та поведінкові орієнтації учнівської молоді: монографія / О. М. Балакірева, Н. О. Рингач, Р. Я. Левін та ін.; наук. ред. О. М. Балакірева. К. : Укр. ін-т соціолог. дослід. ім. О. Яременка, 2007.